

Cadw neu adfer cynhyrchion pren

Trosolwg

Mae'r safon hon yn ymwneud â chadw neu adfer cynhyrchion pren, dehongli gwybodaeth, mabwysiadu arferion gwaith diogel, iach ac amgylcheddol gyfrifol, dewis a defnyddio deunyddiau, cydrannau, offer a chyfarpar, yn unol â gofynion y sefydliad sy'n cyfateb i'r gofynion statudol a deddfwriaethol presennol neu'n rhagori arnynt

Mae'r safon hon ar gyfer pobl sy'n gweithio ym maes galwedigaethol sgiliau treftadaeth a gall gweithwyr, goruchwylwyr a rheolwyr ei defnyddio

Cadw neu adfer cynhyrchion pren

Meini prawf perfformiad

Rhaid i chi allu:

Dehongli gwybodaeth

P1 dehongli'r wybodaeth am y gwaith a'r adnoddau fel sy'n berthnasol i leoliad daearyddol a'r amodau hinsawdd i gadarnhau ei bod yn berthnasol ar gyfer y canlynol:

- lluniadau
- manylebau
- rhestrau
- datganiadau dull
- asesiadau risg
- gwybodaeth gweithgynhyrchwyr a chyflenwyr
- cyfarwyddiadau llafar, ysgrifenedig neu electronig
- rheoliadau, deddfwriaeth, canllawiau swyddogol a thrwyddedau cyfredol

Arferion gwaith diogel

P2 cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth gyfredol berthnasol a chanllawiau swyddogol i wneud y gwaith a chynnal arferion gwaith diogel ac iach am y canlynol:

- dulliau gweithio
- defnyddio cyfarpar diogelu personol priodol yn ddiogel
- defnyddio cyfarpar mynediad neu godi yn ddiogel
- defnyddio, storio a thrin deunyddiau, offer a chyfarpar yn ddiogel
- defnyddio cyfarpar rheoli iechyd a diogelwch yn ddiogel
- risgiau penodol i iechyd a diogelwch galwedigaethol gan gynnwys ymwybyddiaeth o iechyd meddwl
- risgiau penodol sy'n gysylltiedig â deunyddiau peryglus neu rai sy'n cynnwys asbestos
- risgiau penodol sy'n gysylltiedig â gwres, gronynnau, nwy a thrydan sy'n gysylltiedig â phrosesau, cyfarpar a deunyddiau

Dewis adnoddau

P3 dewis faint o adnoddau sydd eu hangen ac ansawdd gofynnol yr adnoddau hynny ar gyfer y dulliau gweithio ar gyfer y canlynol:

- deunyddiau a chydrrannau
- offer a chyfarpar

Lleihau'r
risg o ddifrod

P4 cydymffurfio â gweithdrefnau'r sefydliad i leihau'r risg o ddifrod i'r gwaith a'r ardal o'i gwmpas drwy:

Cadw neu adfer cynhyrchion pren

- gymryd camau perthnasol i ddiogelu'r mannau gwaith rhag difrod damweiniol neu anfwriadol
- gweithio gydag ymwybyddiaeth o'r amgylchedd mewn cysylltiad â galwedigaethau eraill
- cadw'r man gwaith yn lân ac yn daclus
- gwaredu gwastraff yn unol â'r ddeddfwriaeth gyfredol

Bodloni

gofynion y contract

P5 cydymffurfio â'r wybodaeth gontract i warchod, adfer neu gynnal a chadw cynhyrchion pren yn effeithlon yn unol â'r fanyleb ofynnol drwy:

- ddangos sgiliau gwaith i wneud y canlynol:
 - mesur
 - marcio allan
 - torri
 - siapio
 - ffitio
 - lleoli
 - diogelu
 - gorffen
- defnyddio a chynnal a chadw offer llaw, offer pŵer a chyfarpar ategol
- cadw neu adfer cynhyrchion pren strwythurol yn unol â'r cyfarwyddiadau gweithio ar gyfer y canlynol:
 - cydrannau sy'n cynnal llwythi
 - cydrannau nad ydynt yn cynnal llwyth
 - waliau
 - toeau:
 - ar oleddf
 - fflat neu
 - toriad traddodiadol
 - distiau
- cadw neu adfer cynhyrchion pren anstrwythurol yn unol â'r cyfarwyddiadau gweithio ar gyfer o leiaf chwech o'r canlynol:
 - gorchuddion waliau:
 - paneli neu
 - cladin
 - lloriau:
 - gorchuddion distiau llawr
 - fframiau (gan gynnwys ffenestri)
 - unedau a ffitiadau
 - drysau
 - mowldinau
 - grisiau

Amser

a neilltuwyd

Cadw neu adfer cynhyrchion pren

P6 cwblhau'r gwaith o fewn yr amser a
amcangyfrifwyd ac a neilltuwyd, gan ystyried yr amodau hinsawdd, yn unol â
gweithdrefnau'r sefydliad, y rhaglen waith ac i ddiwallu anghenion
galwedigaethau eraill a/neu'r cleient

Cadw neu adfer cynhyrchion pren

Gwybodaeth a dealltwriaeth

Mae angen i chi wybod a deall:

P1 Dehongli gwybodaeth

K1 pam mae gweithdrefnau'r sefydliad wedi cael eu datblygu a sut maent yn cael eu rhoi ar waith

K2 mathau o wybodaeth, beth yw eu ffynhonnell a sut i'w dehongli mewn perthynas â:

- lluniadau
- manylebau
- rhestrau
- datganiadau dull
- asesiadau risg
- gwybodaeth gweithgynhyrchwyr a chyflenwyr
- gwybodaeth gytundebol
- deddfwriaeth, rheoliadau, canllawiau swyddogol a thrwyddedau cyfredol, gan gynnwys adeiladau rhestredig a henebion cofrestredig, ond heb fod yn gyfyngedig iddynt
- cynlluniau ac adroddiadau cadwraeth
- cyfarwyddiadau llafar, ysgrifenedig neu electronig

K3 pwysigrwydd gweithdrefnau sefydliadol o ran datrys problemau â gwybodaeth a pham mae'n bwysig eu dilyn

K4 gwybodaeth am ddeddfwriaeth berthnasol, gyfredol, canllawiau swyddogol a gofynion penodol i safle a sut mae'n cael ei rhoi ar waith

P2 Arferion gwaith diogel

K5 sut dylid ymateb i argyfyngau yn unol ag awdurdodiad y sefydliad a sgiliau personol o ran y canlynol:

- tanau a'r mathau o gyfarpar diffodd tân a sut a phryd y cânt eu defnyddio o ran dŵr, CO₂, ewyn a phowdr
- gollyngiadau ac anafiadau
- argyfyngau sy'n ymwneud â gweithgareddau galwedigaethol
- nodi ac adrodd am sylweddau peryglus gan gynnwys deunyddiau sy'n cynnwys asbestos a charbonad plwm, ond heb fod yn gyfyngedig i hynny

Cadw neu adfer cynhyrchion pren

K6 y gweithdrefnau diogelwch sefydliadol a phenodol i safle ar gyfer offer, peiriannau a chyfarpar mewn perthynas â'r canlynol:

- safle
- gweithle
- cerbydau
- cwmni
- gweithwyr
- cleientiaid
- y cyhoedd

K7 sut mae rhoi gwybod am risgiau a pheryglon a nodwyd gan y canlynol:

- dulliau gweithio
- asesiadau risg
- asesiad personol
- gwybodaeth dechnegol gwneuthurwyr
- rheoliadau statudol
- canllawiau swyddogol
- Rheoli Sylweddau Peryglus i Iechyd (COSHH)

K8 y gweithdrefnau ar gyfer adrodd am ddamweiniau a phwy sy'n gyfrifol am wneud hynny

K9 pam, pryd a sut y dylid defnyddio'r cyfarpar rheoli iechyd a diogelwch a nodir gan egwyddorion atal mewn perthynas â'r canlynol:

- mesurau diogelu ar y cyd
- cyfarpar diogelu personol (PPE)
- cyfarpar diogelu anadlol (RPE)
- awyru lleol sy'n gwacáu mygdarth (LEV)

K10 sut mae cydymffurfio ag arferion gwaith sy'n amgylcheddol gyfrifol er mwyn bodloni'r ddeddfwriaeth gyfredol a chanllawiau swyddogol wrth ddelio â damweiniau posibl, peryglon i iechyd a'r amgylchedd wrth weithio yn y gweithle mewn perthynas â'r canlynol:

- dan lefel y ddaear
- lleoedd cyfyng
- gweithio mewn mannau uchel
- offer, peiriannau a chyfarpar
- deunyddiau a sylweddau
- symud a storio deunyddiau drwy eu codi a'u cario a defnyddio cyfarpar codi mecanyddol

P3 Dewis adnoddau

K11 pam mae nodweddion, ansawdd, defnydd, cynaliadwyedd, addasrwydd, cyfyngiadau a diffygion sy'n gysylltiedig â'r adnoddau yn bwysig, a sut dylid rhoi gwybod am ddiffygion

K12 pam y dylid mabwysiadu arferion gwaith a deunyddiau cynaliadwy a moesegol

K13 y gweithdrefnau sefydliadol ar gyfer dewis adnoddau, pam maen nhw wedi cael eu datblygu a sut mae eu defnyddio

K14 sut mae cadarnhau bod yr adnoddau a'r deunyddiau'n cydymffurfio â'r fanyleb

K15 sut dylid defnyddio'r adnoddau a sut mae rhoi gwybod am unrhyw broblemau sy'n gysylltiedig â'r adnoddau ynglŷn â'r canlynol:

- pren
- gosodiadau ac eitemau ategol
- offer llaw, offer pŵer a chyfarpar ategol
- cyfarpar codi mecanyddol
- cyfarpar digidol

K16 sut mae nodi ac adrodd ar y peryglon sy'n gysylltiedig â'r adnoddau a'r dulliau gweithio a sut maent yn cael eu rheoli mewn perthynas â datganiadau dull ac asesiadau risg

K17 dulliau o gyfrifo niferoedd, hyd, arwynebedd a gwastraff sy'n gysylltiedig â'r dull a'r weithdrefn ar gyfer cadw neu adfer cynhyrchion pren

P4 Lleihau'r risg o ddifrod

K18 sut mae diogelu gwaith a'r ardal o'i gwmpas rhag difrod a phwmpas diogelu rhag gweithgareddau cyffredinol yn y gweithle, gweithrediadau eraill a thywydd garw a sut mae lleihau difrod

K19 pa mor bwysig yw gwaredu gwastraff yn ddiogel, a sut mae gwneud hynny, yn unol â'r canlynol:

- cyfrifoldebau amgylcheddol
- gweithdrefnau'r sefydliad
- gwybodaeth gwneuthurwyr
- gwybodaeth cyflenwyr
- rheoliadau statudol
- canllawiau swyddogol

Cadw neu adfer cynhyrchion pren

K20 pam mae'n bwysig cynnal ardal waith ddiogel, glir a thaclus

P5 Bodloni manyleb y contract

K21 sut mae'r dulliau gweithio i fodloni'r fanyleb yn cael eu cyflawni a sut mae problemau'n cael eu nodi a'u hadrodd drwy ddefnyddio gwybodaeth ar gyfer arferion, gweithdrefnau a sgiliau gwaith diogel, iach ac amgylcheddol sy'n ymwneud â'r canlynol:

- pam ei bod yn bwysig gwneud y canlynol:
 - mesur
 - marcio allan
 - torri
 - siapio
 - ffitio
 - lleoli
 - diogelu
 - gorffen
- pam ei bod yn beysig cadw ac adfer cynhyrchion pren a chynhyrchion cysylltiedig, ar ôl eu tynnu ac yn y fan a'r lle
- sut mae cadw ac adfer cynhyrchion pren a'u cydrannau cysylltiedig ar ôl eu symud ac yn y fan a'r lle
- sut mae adnabod y rhywogaethau priodol o bren, eu priodweddau a'u defnyddiau, i gyd-fynd â'r rhai presennol
- manteision ac anfanteision defnyddio pren caled a phren meddal mewn gwahanol brosiectau cadwraeth ac adfer
- sut i newid cynhyrchion pren am rai sy'n cyfateb â'r rhai presennol o ran proffil a chyfansoddiad
- sut mae pennu befelau wrth gynnal llinell syth gan ddefnyddio offer llaw ac offer pŵer priodol
- pam ei bod yn bwysig ffurfio uniadau sy'n briodol i'r dull adeiladu gwreiddiol
- sut mae ffurfio uniadau sy'n briodol i'r dull adeiladu gwreiddiol
- pam ei bod yn bwysig penderfynu ar gydrannau sy'n cynnal llwyth (strwythurol) a rhai nad ydynt yn cynnal llwyth er mwyn gallu gwneud gwaith cysylltiedig yn unol â'r cwrpas a'r fanyleb
- sut mae nodi beth yw cydrannau sy'n cynnal llwythi (strwythurol) a rhai nad ydynt yn cynnal llwyth
- pam ei bod yn bwysig nodi strwythur waliau er mwyn penderfynu ar y dull o gadw ac adfer paneli a chladin
- sut mae nodi'r dulliau adeiladu a'r deunyddiau presennol sy'n cael eu defnyddio i gadw ac adfer cynhyrchion pren anstrwythurol

Cadw neu adfer cynhyrchion pren

- sut mae datblygu'r dull gweithredu ar gyfer newid cydrannau i ffitio i baneli a chladin presennol
- pam ei bod yn bwysig dilysu ffyrdd priodol y dylid gwneud gwaith
- pam ei bod yn bwysig nodi arwynebeddau sensitif
- pam fod angen cynnal treftadaeth a chyfanrwydd archaeolegol
- pam ei bod yn bwysig cynnal egwyddorion ymyrraeth sylfaenol a newidiadau gwrthdroadwy
- pam fod angen rhoi'r gorau i weithio pan fyddwch chi'n dechrau dyfalu a rhoi gwybod am eich canfyddiadau
- pam fod angen cofnodi gwaith a wneir (mewn fformat ysgrifenedig a digidol)
- pam mae angen adnabod a rhoi gwybod am blanhigion ac anifeiliaid sydd mewn perygl ac wedi'u gwarchod
- symud deunyddiau sydd wedi dirywio ac sy'n amhriodol
- pam fod angen cynnal y strwythur presennol
- pam ei bod yn bwysig integreiddio cydrannau neu orffeniadau adeiladol sy'n bodoli eisoes a rhai newydd
- sut i storio deunyddiau a chydrannau y gellir eu hachub
- sut i ddefnyddio pob math o offer llaw ac offer pŵer a chyfarpar cysylltiol
- sut a pham mae angen i'r gweithiwr sicrhau bod yr holl offer llaw ac offer pŵer a chyfarpar ategol yn cael eu cynnal a'u cadw
- sut mae gweithio mewn mannau uchel gan ddefnyddio cyfarpar mynediad
- perthnasedd asesiad o arwyddocâd
- sut mae nodi gofynion penodol ar gyfer y canlynol:
 - strwythurau o ddiddordeb arbennig
 - adeiladwaith traddodiadol
 - adeiladau anodd eu trin
 - arwyddocâd hanesyddol
- sut mae gweithio gyda pheiriannau ac offer, o'u cwmpas ac yn agos iawn atynt

K22 gweithdrefnau'r sefydliad o ran ymddygiad ar y safle, a chydabod a sicrhau tegwch, cynhwysiant a pharch o fewn yr amgylchedd gwaith, a sut i roi sylw i ymddygiad amhriodol ar y safle a rhoi gwybod amdano

K23 pwysigrwydd dulliau gweithio, cysylltiadau rhyngbersonol a chyfathrebu ac anghenion galwedigaethau eraill sy'n gysylltiedig â chadw neu adfer cynhyrchion pren

P6 Amser a neilltuwyd

K24 y rhaglen ar gyfer gwneud y gwaith, gan gynnwys yr amser a amcangyfrifwyd ac a neilltuwyd, a pham y dylid cadw at derfynau amser neu roi gwybod os ydych yn debygol o fethu cadw atynt

K24 y mathau o siartiau cynnydd, amserlenni ac amseroedd a amcangyfrifiwyd, a gweithdrefnau'r sefydliad ar gyfer rhoi gwybod am amgylchiadau a fydd yn effeithio ar y rhaglen waith

Cadw neu adfer cynhyrchion pren

Datblygwyd gan	Construction Skills
Dyddiad cymeradwyo	30 Meh 2022
Dyddiad Adolygu Dangosol	30 Meh 2027
Dilysrwydd	Ar hyn o bryd
Statws	Gwreiddiol
Sefydliad cychwynnol	CITB
RCU gwreiddiol	COSVR553
Galwedigaethau perthnasol	Gwaith Coed a Saernïaeth
Cyfres/Set	Sgiliau Treftadaeth (Adeiladu)
Geiriau Allweddol	Cadwraeth; Adfer; Cadw; Nad ydynt yn cynnal llwythi; Distiau; Fframiau; Paneli; Cladin; Drysau; Mowldinau; Grisïau